

Buletin
INFORMATIV

Anul XX • nr. 6 (229) • Iunie • 2011

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin
INFORMATIV

Anul XX • nr. 6 (229) • Iunie • 2011

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

www.traditionalnet.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • Dănuț DUMITRAȘCU

Elena GAVRILUȚIU • Mirela MIHĂILĂ

Producție și difuzare: Mariana COMAN

Coperta I - Călușar din Oncești (jud. Giurgiu) - Rusalii 2010

Fotografie de Marian Coporan

Coperta IV - Rodica NICODIN (Brusturi, jud. Arad) -
Duminică în sat

Fotografie din Arhiva CNCPC

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

Lucrare realizată de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale pentru dosarul de candidatură *Ceramica tradițională de Horezu*, înscriere în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității UNESCO, sesiunea 2011 - coperta I

Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.

Cuprins:

Ecouri

<i>CJCPCT Argeş - 55 de ani</i>	2
(Prof. Constantin CÂRSTOIU)	
<i>Icoane și film cu tematică religioasă în Argeş</i>	6
(Pr. Cosmin BLOJU)	
<i>Festivalul Național de Dramaturgie „Goana după fluturi”</i>	10
(Prof. Elena STOICA)	
<i>Rapsodia păstorească</i>	11
(Prof. Constantin CÂRSTOIU)	
<i>„Amfora” - Artiștii de la malul mării</i>	14
(Mădălina MUNTEANU)	

<u>Agenda iunie 2011</u>	17
---------------------------------------	----

Portret

<i>Povestea lemnului și a lui Vasile Ene</i>	37
(Anamaria STĂNESCU)	

Programe și proiecte culturale

<i>Apa și focul în cultura populară - Obiceiuri de primăvară (II)</i>	46
(Alexandru CHISELEV)	

Ecouri

CJCPCT Argeș - 55 de ani

La 2 mai a.c., Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș a împlinit 55 de ani în slujba nobilelor idealuri la care se ralia pe de-a-ntregul, entuziast. Prin Decizia nr. 20.254 din 1 mai 1956, Sfatul Popular al Regiunii Pitești hotăra: *Se înființează Casa Creației Populare a Regiunii Pitești, cu sediul în orașul Pitești, începând cu data de 1 mai 1956.* În continuare, documentul se referea, succint, la „sarcinile” instituției, la subordonarea ei, la coordonarea teritorială și aprobarea consiliului artistic împuternicit să rezolve cât mai bine orice problemă intrându-i în competențe. Merită să relevăm rolul profesorului Costin Alexandrescu, care a fost timp de 41 de ani directorul instituției sărbătorite.

Actualul CJCPCT a considerat că trebuie să marcheze evenimentul de la „startul” căruia au trecut, iată, 55 de ani. A fost întocmit un bogat program de manifestări sub titlul **Zilele Centrului Creației**

**Corul „Ars Nova” în concert, la Teatrul „Al. Davila”,
Pitești, 29 aprilie 2011**

Populare. În conformitate cu prevederile acestuia, sărbătoarea a început vineri, 29 aprilie 2011. În miezul zilei, la Biblioteca Județeană Argeș „Dinicu Golescu” din Pitești, a fost vernisată expoziția „Elena și Gheorghe Mateescu - mereu aproape de tradiție”, asistența întâlnindu-se cu o bună parte a celor mai reușite creații în lemn (ale lui Gheorghe Mateescu), acordând aprecieri laudative icoanelor în care mâna soției, Elena, se dovedește stăpână incontestabilă. Vorbitorii au subliniat generozitatea momentului, valoarea obiectelor pe care autorii ni le propuneau spre apreciere, menținerea lor în ceea ce numim „spiritul tradiției vrednice”.

Menționăm succesul de care s-a bucurat filmul etnografic realizat de lect. univ. dr. Sorin Mazilescu, directorul instituției aniversate și organizatoare a sărbătorii culturale. Pelicula se intitulează, în ton cu expoziția: „Elena și Gheorghe Mateescu - mereu aproape de tradiție”.

Seara, momentul aniversar a continuat, la Teatrul „Al. Davila” din Pitești; după salutarile și precizările de rigoare, s-a desfășurat Concertul coral susținut de: „Ars Nova”, formație a CJCPCT - dirijori: Gheorghe Gomoiu și Gheorghită Stroe, de „Credo” - Fundația „Sfântul Gheorghe” din Pitești și de Corala Bărbătească Ortodoxă

Ansamblul Folcloric „Dorul” - Pitești, Teatrul „Al. Davila”, 2 mai 2011

„Evghenie Piteșteanu” a Protopopiatului din Pitești, ultimele două, conduse de pr. Gheorghe Neacșu.

A doua zi, în același lăcaș de cultură, și-a „consumat” ultimele momente Concursul „Pe aripile Poeziei” - întrecere de interpretare și creație literară în versuri. La prânz, în spațiul înconjurător al Casei de Cultură a Sindicatelor „Dacia” din Mioveni s-a desfășurat „Cântecele Argeșului”, amplu concurs județean al grupurilor vocale și instrumentale tradiționale, al rapsozilor, soliștilor vocali și instrumentiști de muzică populară.

Duminică, 1 mai, în Parcul piteștean „Ștrand”, dimineața, respectiv la Făget-Mioveni (amfiteatrul în aer liber), după-amiaza, Ansamblul Folcloric „Dorul” - tineri și Orchestra de Muzică Populară „Doina Argeșului” au evoluat în fața iubitorilor de frumos, bucurându-se de aceeași caldă primire.

Luni 2 mai, în Sala mare a Teatrului „Al. Davila”, a avut loc un ales program al formațiilor CJCPCT: Ansamblul Folcloric „Dorul” și Orchestra de Muzică Populară „Doina Argeșului” (director artistic: Dorin Oancea, coregraf: Cătălin Oancea, dirijor: Marin Mihalcea) și Grupul Vocal Folcloric Bărbătesc „Doruri Muscelene” din Văcarea-Mihăești (cu prof: Gavril Prunoiu; instructor: Liviu Iana).

Primirea meșterului popular Ion Rodoș (Sboghițești-Nucșoara) în Academia Artelor Tradiționale din România - Pitești, Muzeul Județean Argeș, 4 mai 2011

Miercuri, 4 mai, în Amfiteatrul Muzeului Județean Argeș, s-a derulat o manifestare prin totul inedită și de mare succes în spațiul argeșean: *primirea meșterului popular în lemn Ion Rodoș* (din Sboghițești-Nucșoara) în *Academia Artelor Tradiționale din România*, for științific avându-și sediul în Sibiu. Artistul a venit la Pitești cu o expoziție care a produs vizitatorilor și participanților la vernisaj o impresie deosebită. Un ales *laudatio* a rostit prof. univ. dr. Corneliu Bucur, decenii la rând director al Muzeului „ASTRA” din orașul amintit. A fost prezent și s-a exprimat în același ton, prof. univ. dr. Ilie Moise, reprezentant al Filialei din Sibiu a Academiei Române.

Penultima zi a ciclului de manifestări *Zilele Centrului Creației Populare Argeș* a prezentat vineri, 6 mai, la Biblioteca Județeană din Pitești, *Expoziția de Arte Plastice a Cenaclului „Ion Negulici”* al Casei de Cultură „Tudor Mușatescu” din Câmpulung Muscel. Pe simeze au fost expuse 31 de lucrări aparținând unui număr de 17 pictori.

Iar ultimul act al ciclului artistic *Zilele Centrului Creației Populare Argeș* a avut ca loc de desfășurare tot sediul Bibliotecii Județene Argeș. Timp de cinci ore, aici s-a derulat *Sesiunea de comunicări*

științifice pe teme de folclor „Credințe și superstiții de ieri și de azi”. Au prezentat lucrări de o exemplară valoare 15 autori din localitățile: Arefu, Băjești, Berevoești (așezări argeșene), Brașov, București, Galeșu (Argeș), Pitești, Pucioasa-Dâmbovița, Slatina-Olt, Stâlpeni, Valea Mare-Pravăț și Vlădești (Argeș).

Astfel, pe parcursul perioadei 29 aprilie-7 mai, CJCPCT Argeș și-a sărbătorit în chip specific, ales, cei 55 de ani în slujba folclorului, artei și culturii populare.

Prof. Constantin CÂRSTOIU

Fotografii: Sorin-Dănuț RADU,
CJCPCT Argeș

N. Red.: Urăm și noi colegilor de la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș ani mulți și reușite pe măsura trudei echipei instituției.

Icoane și film cu tematică religioasă în Argeș

Este cunoscut faptul că între preocupările Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș aspectul religios și, ca să fim mai preciși, moștenirea ortodoxă a neamului stau de ceva vreme la loc de frunte. Așa se face că, dincolo de toate greutățile, **Festivalul Național de Film cu Tematică Religioasă „Lumină din Lumină”** a ajuns la majorat (ediția a XVIII-a), iar **Expoziția-concurs Națională de Icoane „Rugămu-ne Ție!”** a împlinit 13 ani.

Unic în țară după cunoștințele noastre, *Festivalul de film* a debutat în luna mai 1994, în sala de conferințe a Primăriei orașului Curtea de Argeș. De atunci, an de an, el reunește cele mai bune filme cu tematică religioasă, realizate atât de studiouri de televiziune, cât și de către realizatori amatori, pasionați ai genului.

În ediția de anul acesta, la Centrul de Cultură și Arte „George Topârceanu” din Municipiul Curtea de Argeș au participat 12

Vernisajul Expoziției Naționale de Icoane „Rugămu-ne Ție!” - ediția a XIII-a - Pitești, Galeria de Artă „Rudolf Schweitzer-Cumpăna”, 15 aprilie 2011

producții, dintre care juriul format din specialiști (avându-l președinte pe Ion Lucian Ciucu, realizator de programe și emisiuni religioase în cadrul Societății Române de Televiziune) a premiat șase, astfel:

Marele Premiu și Trofeul Festivalului, oferite de Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, au revenit **Dianeii Deleanu** din Râmnicu Vâlcea, pentru filmul *Bestiar*.

Premiul de excelență, oferit de Consiliul Județean Argeș, a fost acordat **Mihaielei Ilea** din Cluj, pentru filmul *Osuarul de la Aiud*.

Premiul I, oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeș a revenit realizatorilor **Gina Grigorescu, Romulus Crețu și Daniel Gligore**, pentru filmul *Curtea de Argeș - prima Mitropolie a Țării Românești*.

Premiul II, oferit de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, pentru filmul *Perpetua renaștere: Aninoasa*, realizat de **Ioan T. Lazăr** din Râmnicu Vâlcea.

Premiul III, oferit de Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național Argeș, a revenit **Margaretei Mihalache** din Botoșani, pentru filmul *S.O.S. Coșula*.

Premiul III, oferit de Centrul de Cultură și Arte „George Topârceanu” din Curtea de Argeș, lui **Gheorghe Cristian** din comuna Pietroșani, județul Argeș, pentru filmul *Bădești - satul Basarabilor*.

Celălalt eveniment asupra căruia să ne oprim este Expoziția-concurs națională de icoane „Rugămu-ne Ție!”. Gândită inițial pentru a marca (în anul 1999) cei 640 de ani de la așezarea primului scaun mitropolitan al Țării Românești la Curtea de Argeș, manifestarea s-a bucurat de un succes binemeritat, fapt ce a condus la permanentizarea ei. Astfel, CJCPCT Argeș, în colaborare cu Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului și Muzeul Județean Argeș, au organizat anul acesta cea de-a XIII-a ediție.

Inițial, în concurs au fost înscrise peste 150 de icoane (pe lemn și pe sticlă), din care, în urma preselecției, au fost acceptate pe simeze doar 122, aparținând unui număr de 55 de iconari.

Prima etapă a manifestării, însemnând jurizarea și vernisajul expoziției, s-a desfășurat la 15 aprilie (Vinerea Florilor), la Galeria de Artă „Rudolf Schweitzer-Cumpăna” din Pitești. Acolo, după slujba de sfințire, în prezența unui public numeros, alcătuit din cunoscători și iubitori ai icoanei, au fost reliefate istoricul manifestării, însemnătatea teologică a icoanei, precum și caracterul estetic al acesteia. Au luat cuvântul conf. univ. dr. Spiridon Cristocea, directorul Muzeului Județean Argeș, dr. Sorin Mazilescu, directorul CJCPCT Argeș, Simona Bucura-Oprescu, vicepreședinte al Consiliului Județean Argeș, Radu Oprea, consilier superior la Direcția Județeană Argeș pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național, pr. prof. dr. Ion Popescu, decanul Facultății de Teologie „Sf. Muceniță Filoteia” - Universitatea din Pitești, prof. dr. Ion Darida, pictor restaurator și președintele comisiei de jurizare de anul acesta, pr. Iuliu Chiriță, protopop de Pitești, și semnatarul rândurilor de față.

Atmosfera înălțătoare a evenimentului a fost completată de un minirecital oferit de Corul Protopopiatului Pitești.

Ca în fiecare an, a doua parte a manifestării, constând în festivitatea de premiere, s-a desfășurat în Cetatea Basarabilor, în deschiderea Festivalului de film despre care tocmai am amintit. Astfel, s-a anunțat un număr de 19 premii, dintre care pe cele mai importante le enumerăm aici:

Marele Premiu - oferit de Consiliul Județean Argeș, pentru icoana *Sfinții Împărați Constantin și Elena*, realizată de Aurelia-Florentina Cătoi din București.

Premiul I - oferit de Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, pentru icoana *Maica Domnului pe Tron*, realizată de Constantin Ghețea din Pitești.

Premiul I - oferit de CJCPCT Argeș, pentru icoana *Sfântul Gheorghe*, autor: Liviu-Florentin Dumitrescu din Alexandria.

Premiul II - oferit de Muzeul Județean Argeș, pentru icoana *Dumnezeul Răbdării și al Mângâierii*, autor: Emilia Burlacu Gusbeth din Suceava.

Premiul III - oferit de Muzeul Viticulturii și Pomiculturii din Golești, pentru icoana *Iisus Pantocrator*, autor: Cecilia Cișmașu din București.

Premiul III - oferit de Primăria Municipiului Curtea de Argeș, pentru icoana *Maica Domnului pe Tron*, autor: Marian Crângașu din Alexandria.

Premiul III - oferit de Școala de Arte și Meserii din Pitești, pentru icoana *Sfântul Dimitrie*, autor: Adriana Ban din Pitești.

Premiul III - oferit de Casa de Cultură „Preot Ion Ionescu” din Topoloveni, pentru icoana *Sfânta Treime*, autor: Andreea Avram din Chitila-Ilfov.

Au mai fost acordate 11 premii de excelență de către Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național Argeș, Centrul Cultural „Brătianu” din Ștefănești, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, Teatrul „Al. Davila” din Pitești, Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești, Centrul de Cultură și Arte „George Topârceanu” din Curtea de Argeș, Centrul Cultural - Mioveni, Protopopiatul Curtea de Argeș, Biserica „Sf. Îngeri” din Curtea de Argeș, Protopopiatul Pitești, respectiv Biserica „Sf. Ilie” din Pitești.

În deschiderea evenimentului cultural de la Curtea de Argeș au ținut să fie alături personalități ale culturii argeșene și nu numai. Un frumos cuvânt l-a rostit domnul Ion Lucian Ciucu, care a așezat pe cele două manifestări, în mod simbolic, coroana princiară. Înalt Preasfințitul Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, și-a reînnoit îndemnul ca Expoziția-concurs Națională de Icoane „Rugămu-ne Ție!” să capete în timp caracter panortodox.

Pr. Cosmin BLOJU
Fotografii: Sorin-Dănuț RADU
CJCPCT Argeș

Festivalul Național de Dramaturgie „Goana după fluturi”,

ediția a V-a, Râmnicu Vâlcea și Tetoiu, 13-15 mai 2011

În zilele de 13-15 mai a.c., la Râmnicu Vâlcea și Tetoiu au avut loc manifestările finale ale celei de a V-a ediții a Festivalului Național de Dramaturgie „Goana după fluturi”, organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea în parteneriat cu Teatrul „Anton Pann” și Primăria Comunei Tetoiu.

Consacrat memoriei dramaturgului interbelic de origine vâlceană Bogdan Amaru, din a cărui operă dramatică a împrumutat genericul, festivalul este menit să stimuleze noua dramaturgie românească și să faciliteze valorificarea editorială și scenică a unor texte dramatice meritorii.

Sâmbătă, 13 mai, această a V-a ediție a prilejuit, în Sala Studio a Teatrului „Anton Pann” o întâlnire cu iubitorii de teatru cuprinzând un spectacol-lectură cu piesa „Domnul deputat general” de C. Turturică, laureată la ediția precedentă, spectacol prezentat de actorii teatrului-gază, în regia lui Adrian Roman, precum și două premiere editoriale: lansarea volumului III al Antologiei „Goana după fluturi”, reunind piesele premiate la ediția precedentă, apărut la Editura Patrimoniul, și volumul IV din „Corespondență,” îngrijit de Nicolae Petre, apărut la Editura Scrisul românesc, care încheie integrala Bogdan Amaru, unul dintre obiectivele festivalului. Tot Sala Studio a găzduit o animată dezbatere sub genericul „Teme și structuri în dramaturgia de azi”, la care alături de invitați au participat și intelectuali locali și s-au făcut auzite „voci din public”.

Duminică, 15 mai, la Casa Memorială „Bogdan Amaru” din Budele-Tetoiu, în prezența primarului comunei, Gheorghe Popa, a unor distinși invitați și a unui numeros public, a avut loc festivitatea de premiere. Juriul, prezidat de cunoscutul actor craiovean Emil Boroghină, directorul Festivalului Internațional „Shakespeare”, avându-i în componență pe criticii de teatru Ion Parhon și Claudiu Groza, pe regizorul Mihai Lungeanu și pe dramaturgul Doru Moțoc, directorul festivalului, a acordat următoarele premii:

Marele Premiu - Robertino Patilea (Bromley, Marea Britanie), pentru piesa „Democrație perfectă”;

Premiul I - Florentina-Loredana Dalian (Slobozia - Ialomița), pentru piesa „Atenție, cad suflete!”;

Premiul II - Mircea M. Ionescu (București), pentru piesa „Nu mor pescărușii când vor porcii mistreți”;

Premiul III - Edith Negulici (București), pentru piesa „Ecstasy”.

Premianților le-au fost conferite diplome, iar doi generoși sponsori, domnii Dan Nițu, patron al Firmei Damila și Emil Catrinou, directorul Editurii Fortuna au contribuit cu generozitate la răsplătirea premianților cu sume de bani și volume bibliofile Shakespeare și Caragiale. Festivitatea au încheiat-o micii artiști din Tetoiu, care au încântat auditoriul cu cântece și dansuri realizate la un nivel artistic admirabil.

Prof. Elena STOICA
Director, CJCPCT Vâlcea

Rapsodia păstorească

Arată nespuse de bine Corbii Argeșului! În urmă cu două luni, comuna a împlinit o vârstă cu adevărat rotundă: 555 de ani, fiind atestată din vremea voievodului Vladislav al II-lea - anul 1456 (aprilie, 15).

Ansamblul Monastic Rupestru „Corbii de Piatră” este încă și mai vechi.

Într-un asemenea concurs de împrejurări, s-a petrecut aici duminică, 22 mai, un eveniment intrat în tradiția locurilor, încă din 1970 înapoi: *Rapsodia păstorească*, ediția numărul 41, autentică sărbătoare folclorică marcând urcarea oilor la munte.

Climatul fast a „prins” cu aripa lui generoasă nu doar înălțimea „La Chilizii” din partea vestică a localității muscelene, unde s-a derulat manifestarea. Totul a îmbrăcat o haină festivă, deosebită: căminul cultural, împodobit cu migală, trudă și măiestrie de stăpânele desăvârșite ale acului și războiului pentru țesut (o expoziție a umplut

Grup de fluierași la *Rapsodia păstorească* - Corbi, județul Argeș, 22 mai 2011

cu farmec artistic popular interiorul, îmbiind la creație și continuitate, la respectul rădăcinilor).

Ziua, bogată în semnificații, a fost deschisă de un simpozion axat pe tema creșterii animalelor, moment care s-a adresat specialiștilor din zonă, dar și acelor care veneau din Argeș (Domnești, Nucșoara, Pietroșani) sau Brașov (solii Federației de creștere a oilor de munte); și-au expus punctele de vedere, fără ocolișuri, cunoscători ai problemei, printre care primarul Mihai Ungurenuș, gospodarul numărul unu al Corbilor, consăteanul său, medicul veterinar Ion Săvescu, și deputatul de Argeș Mircea Drăghici.

A urmat parada formațiilor, care au „curs” ore de-a rândul pe scena în aer liber, dând echilibru spațiilor înverzite. Prin fața unei asistențe-record au trecut mai întâi caii care „mâncaseră” jărat - bivivii struniți în zăbale de săteni tineri sau mai în vârstă.

Spectacolul a continuat în vârful poienii, acolo, aproape de cer. L-au susținut peste 400 de purtători ai spiritualității făcând cinste locurilor, dar și unor județe precum: Alba (dansatorii Ansamblului

Câmpul pâinii din Vinerea Cugirului), Gorj (*Cheile Oltețului* - Polovragi); Sibiu (fluierașii din Jina); Vâlcea (*Miorița* - Vaideeni, respectiv *Dor* - Băbeni) - mulți artiști aflându-se pentru a câta oară la manifestarea din Corbii Muscelului?

Cât privește Argeșul, mesagerii mișcării culturale au reprezentat localitățile: Arefu (ansamblurile *Izvoarașul* și *Munțișor*, în pregătirea cărora prof. Cezar Bădescu are mai bine de patru decenii); Berevoești (*Bujorel de munte*, instruit de Ion Șimon); Boteni (*Argeșelul* - Mihail Măgureanu și Dorin Vizitiu); Brăduleț (fetele Georgetei Cerbureanu au adus și de această dată dansuri vechi, pline de culoare și elegantă); Domnești (*Etnic, Românașii*, de care se ocupă Giliola Cârceag); Galeșu-Brăduleț (instructor: Ion Ionescu); Jugur-Poienarii de Muscel (*Miorița* - Ion Diaconu); Mihăești (vestitul Grup vocal folcloric bărbătesc *Doruri muscelene* - Liviu Iana); Mușătești (*Perlele Vâlsanului* - Elisabeta Onea); Stolnici (neîntrețuții jucători de Căluș); Vlădești (*Bratia*, având astăzi aproape 31 de ani de slujire-model a scenei).

De înțeles, cu mare bucurie au fost primiți artiștii gazdelor: coriștii, fluierașii, soliștii vocali din ansamblurile folclorice îndrăgite *Ciobănașul* și *Florile Stăneștiului*.

S-au perindat prin fața publicului - unul avizat, iubitor de frumos - copii, tineri sau mai în etate, fete și flăcăi, purtători ai unor însemne ale tradiției - marame, ilice, vâlnice, fote, șorțuri, veste negre, cămăși în cruce, opinci, pantofi, sandale, cioareci, pălării, chimire, ii, baticuri.

Micuță participantă la aniversarea de 555 de ani a comunei argeșene Corbi

Au produs o impresie plăcută pașii de joc (horă, sârbă, ungerică, brâu, învărtită, alunel, „mânioasă”, de-doi) și, nu în ultimul rând, iureșul înviorătorului Căluș, care dă echilibru coregrafic existenței noastre spirituale.

S-au petrecut la Corbi și alte fapte pe de-a-ntregul demne de consemnat: înmânarea diplomelor de fidelitate în căsnicie neîntreruptă unor cupluri din comună (11): aceștia au primit icoane, bani și flori; acordarea unui valoros premiu Mariei Gheorghe Păunescu din satul Poienărei, la împlinirea unui secol de viață; expoziții de animale (bovine, cai, oi - gospodarii corbeni cresc un sfert din zestrea ovinelor din județ) - manifestări pe care participanții la întâlnirea de suflet (localnici, fii ai satului, oaspeți, oameni politici, primarii din așezările vecine) le-au însoțit cu meritate aprecieri. De reținut remarcă primarului Mihai Ungurenuș, edilul-șef al comunei: „Această **Rapsodie păstorească** este o cămașă nouă pentru întreaga localitate”.

Organizatorii sărbătorii din Chiliile comunei de pe Râul Doamnei: Primăria, Consiliul Local, Căminul Cultural din Corbi, CJCPCT Argeș, cu sprijinul neprecupețit al Consiliului Județean Argeș.

Prof. Constantin CÂRSTOIU
CJCPCT Argeș

Fotografii: **Mirela NEAGOE**
Ziarul „Argeșul”

„Amfora” - Artiștii de la malul mării

Asociația Artiștilor Plastici „Amfora” din Constanța a invitat iubitorii de frumos și publicul larg să admire Expoziția colectivă „Amfora” - *Artiștii de la malul mării*, desfășurată în perioada 6-20 mai 2011.

Criticul de artă Ilie Roșianu, Marian Dumitrescu, artist plastic, și Mihaela Popescu, director coordonator al Centrului pentru Activități Recreative și Inovare Ocupațională, au fost organizatorii evenimentului mai sus-menționat și cei care au deschis expoziția, fiecare susținând câte un discurs de bun venit la vernisaj. Primul care

Imagini de la vernisajul Expoziției colective „Amfora” - *Artiștii de la malul mării*, București, 6 mai 2011

a luat cuvântul a fost criticul Ilie Roșianu, care, după ce a salutat prezența publicului din sala de expoziție, a făcut o trecere în revistă a artiștilor de pe simeze, punctând amprenta personală a fiecăruia dintre ei; doamna director coordonator Mihaela Popescu a mulțumit, de asemenea, publicului pentru interesul acordat evenimentului.

Artiștii au primit și ei dreptul la replică, manifestându-și verbal impresiile, emoțiile sau mulțumirea de fi făcut parte din proiect. Vizibil emoționați, dar și obosiți, au intrat repede în atmosfera de bună dispoziție, iar protocolul ce a constituit prelungirea întâlnirii nu a făcut decât să le deschidă și mai mult apetitul pentru schimburi de idei.

Tot în cadrul vernisajului, merită amintit discursul doamnei Rodica Ghițescu, actriță, o pledoarie pentru artiști și artă, întărită cu recitarea câtorva versuri despre statutul și importanța acesteia din urmă.

Pânzele care au făcut obiectul expoziției în discuție au abordat o tematică, după cum indirect a transmis afișul ce a precedat-o, marină, care duce cu gândul la frumusețea litoralului Mării Negre, la fâșiile terestre care o înconjoară, conținând vegetație și faună specifice, climă, ocupații și mijloace în acord cu vecinătatea hidrografică, cromatică în tonuri de azur, originea autorilor inspirându-i și înlesnindu-le transpunerea pe șevalet a tuturor acestor imagini.

În ceea ce privește istoria și rolul Asociației „Amfora”, președintele fondator, Paul Teodorescu, afirmă că „în cei 28 de ani de experiență, a devenit dintr-o stare de spirit, un segment de cultură al orașului care, volens-nolens, își are locul său în peisajul culturii dobrogene”.

Evenimentul s-a încheiat cu mulțumirile adresate de către expozanți pentru „agreabila noastră prezență”; aceștia au fost: Niculina Dobre, Vasilica Pop, Maria Goșoiu, Radu Horobăț, Chirică Ivanof, Vasile Munteanu, Liviu Penelis, Rareș Alexandrescu, Gabriela Ruș, Alexandrina Macarov, Gheorghe Caraiman și Marian Dumitrescu.

Text și fotografii: Mădălina MUNTEANU
Referent, CNCPCT

*Agenda**

Alba

1 iunie —Alba Iulia, localități urbane din județ
Spectacol muzical-coregrafic dedicat *Zilei Internaționale a Copilului* - ediția a III-a.

1 iunie —Alba Iulia

Expoziția-concurs Națională de Obiecte Meșteșugărești „Tineri meșteșugari” - ediția II-a. Parteneri: Muzeul Unirii și Casa de Cultură a Sindicatelor.

3 iunie —Alba Iulia

Spectacol dedicat Zilelor Școlilor de Arte - serbare de final de an școlar. Parteneri: Casa de Cultură a Studenților și Radio Reîntregirea.

29 iunie-8 iulie — Râmneț

Tabără de creație plastică organizată în parteneriat cu Primăria Râmneț.

● Pe parcursul lunii iunie, Centrul de Cultură „Augustin Bena”, în parteneriat cu Uniunea Caricaturiștilor din România și cu centre culturale din România, Bulgaria și Serbia, organizează o expoziție itinerantă, concursuri și ateliere de caricatură, pictură și grafică satirică pentru copii.

Argeș

2 iunie — Stolnici

Întrecerea Călușarilor din Argeș - ediția a XXIII-a.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

23-26 iunie — Pitești

Festivalul Internațional de Muzică Corală „D. G. Kiriac” - ediția a XXVIII-a.

Bacău

1 iunie — Oituz

„Copilăria mea” - program artistic dedicat *Zilei Copilului*.

9 iunie — Oituz

Ziua Eroilor - Te Deum, spectacol evocator (recitaluri, cântece patriotice și religioase).

15 iunie — Slănic Moldova

Deschiderea stagiunii estivale: spectacole susținute de formații folclorice și interpreți de muzică populară din județ, laureați ai festivalurilor de folclor.

Bihor

1 iunie — Oradea

Expoziție de artă plastică și artă populară dedicată *Zilei Internaționale a Copilului*.

3 iunie — Salonta

Expoziție a artiștilor plastici amatori.

3-5 iunie — Salonta

Zilele Culturale ale Orașului Salonta. Participă formații artistice din localitățile Cefa, Mădăraș, Tinca, Avram Iancu, Salonta și din Ungaria.

4-5 iunie — Vadu Crișului

Serbarea câmpenească „Târgul de la Vama Sării”. Participă formații artistice de pe Valea Crișului Repede, din localitățile: **Borod, Șuncuiș, Bulz, Remeți, Bratca, Vadu Crișului, Măgești, Aușeu, Aleșd, Tileagd, Tilecuș ș.a.** Manifestarea cuprinde și o expoziție de artă populară.

6-26 iunie — Săcueni

„Vernisaj de primăvară” - expoziție de artă plastică.

9 iunie — Marghita

Curs și seminar de educație permanentă și management cultural pentru directorii și referenții din așezămintele culturale din zona Marghita.

26 iunie — Șuncuiș

Festivalul Teatrului Nescriș „Morală satului”.

Bistrița-Năsăud

1 iunie — Bistrița - Art Galeria

Expoziția de artă plastică și fotografie „1000 de fețe ale tinereții”.

2 iunie — Bistrița

Spectacolul aniversar televizat al Ansamblului Folcloric „Dor Românesc”.

4 iunie — Prundu Bârgăului

Simpozionul Văii Bârgăului. Participă cadre didactice și oameni de cultură din județ.

5 iunie — Posmuș, Șieu

Festivalul de Folclor Interjudețean al Cântecului și Jocului de pe Valea Șieului. Participă: **Ansamblul Profesionist „Dor Românesc”, Fanfara militară a Garnizoanei Bistrița, ansambluri folclorice și formații artistice din județ.**

5 iunie — Bistrița - Schulerwald

Maialul bistrițean. Participă: **formații de dansuri populare ale tuturor etniilor din județ, fanfare și creatori populari din județ.**

5 iunie — Dumitra

Festivalul Multicultural „Izvor de tradiție în Dumitra”.

5 iunie — Năsăud - Catedrală

Reuniunea Corală de Muzică Sacră „Tudor Jarda”. Participă formații corale și interpreți de muzică sacră din județ și din țară.

8-9 iunie — Sângeorz-Băi, Șanț

„Fire de tort” - manifestare culturală care cuprinde: un colocviu, lansări de cărți și reviste, o expoziție, un spectacol de muzică cultă și poezie.

11-12 iunie — Sângeorz-Băi

„Interculturalitate în spațiul românesc”: sesiune de comunicări științifice cu tema **„Aculturație și multiculturalitate”,** spectacol folcloric în aer liber, târg și expoziție de produse meșteșugărești și gastronomie tradițională cu demonstrații. Participă specialiști (antropologi, etnologi, etnografi, folcloriști), formații artistice tradiționale românești și ale etniilor conlocuitoare, meșteri populari din județ și din țară.

13 iunie — Căianu Mic

Spectacolul folcloric „Tradiții culturale pe Valea Căianului” cu participarea ansamblurilor „Dor Românesc” (Bistrița) și „Păunița”

13 iunie — Ilva Mare

Măsura oilor - festival de folclor județean de cântece și obiceiuri păstorești pe Valea Ilvelor.

16-19 iunie — Sângeorz-Băi

Tabăra Națională de Creație Fotografică. Partener: Asociația „Fotoclub AXXA” și Colocviul Național de Artă Fotografică, organizat în parteneriat cu Asociația „Fotoclub AXXA”.

18-19 iunie — Țigău

Întâlnirea „Lărmafa” - schimb cultural-istoric între comunitățile maghiare din Bazinul Carpatic, mai precis, între localitățile (în număr de 48) care poartă numele de Sfântul Vasile din România, Ungaria, Slovacia și Ucraina.

24 iunie — Maieru

Sânzienele - obicei tradițional.

24-25 iunie — Sângeorz-Băi

Festivalul de Jazz - ediția a II-a.

25-26 iunie — Rodna, localități din județ

Festivalul Fanfarelor din Bistrița-Năsăud.

26 iunie — Sebiș

„Tradiții culturale din mocănițe” - spectacol folcloric.

28 iunie — Bistrița

Festivalul-concurs Județean Anual de Creație Literară (populară, contemporană, futuristă și science-fiction) pe categorii de vârstă.

29 iunie — Rebra - Mănăstirea Parva

Festival Județean „De Sân Petru la Rebra”.

Botoșani

1 iunie — Botoșani - Muzeul Județean

„Copilul - un suflet curat” - concurs de lucrări de artă plastică.

1 iunie — Dorohoi - Pietonalul Municipiului

Ziua Copilului: activități în aer liber - spectacole, expoziție de desene, concursuri sportive.

1 iunie — Bucecea, Flămânzi, Corlăteni, Dumeni, Ibănești, Românești, Vlăsinești, Vârfu Câmpului

Spectacole literar-muzicale și artistice dedicate *Zilei Copilului*.

1-12 iunie — Ipotești - Memorialul Ipotești

„Atelier de meșteșuguri - Zona Moldova”: amenajarea unei case de vacanță din cadrul Pensiunii „Floare albastră” în stil moldovenesc/expoziții.

1-15 iunie — Botoșani - Palatul Copiilor și Elevilor, Ipotești - Memorialul Ipotești

Festivalul-concurs Interjudețean de Muzică Folk.

2 iunie — Vârfu Câmpului

„Vârfu Câmpului - pagini de istorie”: alocuțiuni, program artistic, depuneri de coroane cu ocazia *Zilei Eroilor*.

2 iunie — Stăuceni, Tudora

Ziua Eroilor: manifestări comemorative pentru eroii căzuți în cele două conflagrații mondiale.

5 iunie — Ipotești - Memorialul Ipotești

„Verde crud, verde crud”- *Ziua Internațională a Mediului:* expoziții și prezentare de materiale video, plantarea de puieți de arbori, spectacole.

5 iunie — Lunca

„Ziua Mondială a Mediului Înconjurător” - dezbateri.

5-6 iunie — Botoșani - Teatrul „Mihai Eminescu”

„Zilele Nicolae Iorga - 140 de ani de la naștere”: colocviu, celebrări și comemorări.

13 iunie — Drăcșani - Troiță, Sulița - Monumentul eroilor

Întâlnire cu fiii satului și manifestarea „Slavă Eroilor neamului”: simpozion, întâlnire cu veteranii de război, program artistic, seară distractivă.

13-15 iunie — Botoșani - Biblioteca „Mihai Eminescu”

Simpozionul Internațional „Eminescu: Carte - Cultură - Civilizație”; schimburi culturale - Universitatea din Cernăuți - Ucraina.

13-15 iunie — Ipotești - Memorialul Ipotești

Zilele Eminescu - ediția a XLVI-a.

15 iunie — Botoșani

„Porni Luceafărul...” - concurs național de poezie și interpretare critică a operei eminesciene.

15 iunie — Ipotești - Memorialul Ipotești

„Arde-n candel-o lumină”/„Familia Eminescu - Evocări” - expoziție de material documentar, care își propune valorificarea patrimoniului cultural ipoteștean.

„Ipotești - un rai din basme”: expoziții de carte, recitaluri de versuri, spectacol, lansare de carte, concurs.

15 iunie — Corlăteni - Căminul Cultural

„Pe urmele lui Eminescu”: seară culturală - prezentarea datelor biografice ale marelui poet, recital de poezii.

16 iunie-15 iulie — Ipotești - Memorialul Ipotești
Tabăra Internațională de Grafică.

20 iunie — Botoșani

Întâlnire cu scriitorii botoșăneni, lansări de carte.

26-30 iunie — Botoșani

„Gala copilului actor” - festival național - ediția a VI-a.

29 iunie — Tudora

„Holda de aur” - festival de folclor cu participarea unor formații din Republica Moldova și Ucraina.

București

12 iunie — localități din județul Olt

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale efectuează, în cadrul Programului multianual „Salvgardarea ritualului Călușului”, investigații de teren în județul Olt. Partener: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și Cultural Olt.

24-26 iunie — București - Parcul Cișmigiu

Festivalul Internațional de Folclor „Muzici și Tradiții” - ediția a V-a. Festivalul - organizat de Primăria Municipiului București, prin CreArT - Centrul de Creație, Artă și Tradiție al Municipiului București - este realizat în coproducție cu Societatea Română de Televiziune și în parteneriat cu Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București.

Festivalul are trei mari secțiuni: muzică (evoluții pe două scene: foisor și peluza din spatele Restaurantului Monte Carlo), târg de meșteșugari (40 de căsuțe cu produse și obiecte tradiționale românești) și spatiu gastronomic. Deschiderea festivalului are loc vineri, 24 iunie, cu o paradă a costumelor populare românești și internaționale, care se desfășoară pe traseul: *Ateneul Român (Piața George Enescu) - Calea Victoriei - Cercul Militar - B-dul Regina Elisabeta - Parcul Cișmigiu (intrare Arhivele Statului)*.

Pe parcursul celor trei zile au loc concerte susținute de rapsozi populari, tarafuri rurale și pseudo-rurale, fanfare, tarafuri de muzică lăutărească, ansambluri folclorice românești și internaționale, ansambluri ale minorităților și comunităților naționale. Proiectul cultural mai include ateliere de creație pentru copii, precum și plimbări cu trăsuri și ponei în zone special amenajate.

Buzău

5 iunie — Blăjani

Sărbătoarea Vinului de Blăjani - sărbătoare tradițională - ediția a XIII-a.

11 iunie — Buzău

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Plaiurile Mioriței” al CJCPCT cu ocazia deschiderii Târgului tradițional de Drăgaică.

26 iunie — Corbu - Călina

Sărbătoarea Drăgăiciei - ediția a VI-a.

Caras-Severin

3-4 iunie — Berzasca

Festivalul de Muzică Ușoară „Ritmuri în mileniul III” - ediția a XII-a.

9-10 iunie — Bocșa

Festivalul de Muzică Populară „Aurelia Fătu Răduțu” - ediția a XVII-a.

10-12 iunie — Grădinari

Tabără de literatură.

12 iunie — Lăpușnicu Mare

29-30 iunie — Buchin, Călnic

Întâlniri ale Fiilor satului.

24 iunie — Greoni

Sărbătoarea Văii Carașului - manifestare etnofolclorică.

26-28 iunie — Reșița

Colocviile Naționale „Reflex” - ediția a XI-a.

29-30 iunie — Reșița

Sărbătorile Reșiței - manifestări cultural-artistice complexe.

Cluj

1-2 iunie — Cluj-Napoca

Emisiunea-concurs „Vocea Populară” - semifinalele I și II.

4 iunie — Gheorgheni

Spectacol interetnic organizat pentru copii.

4-5 iunie — Cluj-Napoca

Festivalul de Folclor Interjudețean „Dumitru Sopon”.

● **Duminică, 12 iunie, specialiștii CJCPCT Cluj fac cercetări privind obiceiurile practicate în județ la Rusalii, *Paparuda* și *Înstruțatul boului*.**

- În perioada 17-19 iunie, Ansamblul CJCPCT participă la Festivalul de Dans de la Mosonmagyaróvár (Ungaria).

Constanța

1 iunie — Constanța

Expoziția de desene „Lumea copilăriei” dedicată zilei de 1 iunie. Participă elevi de la școlile cu care s-au încheiat parteneriate.

2 iunie — Constanța

„*Moșii de Ispas* - Ritualuri alimentare pentru sufletele morților în ziua de Înălțare” - activitate realizată în colaborare cu Școala nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța și Asociația „Cultul Eroilor” Filiala Constanța.

Covasna

5 iunie — Sânzieni

Întâlnirea Internațională a Ansamblurilor de Dansuri Populare pentru Copii și Tineret „Berkü”. Participă 23 de formații din țară și din străinătate din care fac parte peste 700 de copii și tineri.

Dolj

12 iunie — Craiova

„Alaiul Călușului oltenesc” - manifestare folclorică la care participă cete de călușari din județ. Are loc o paradă a călușarilor pe traseul Piața „Mihai Viteazul” - Parcul „Nicolae Romanescu” și un spectacol stradal.

Galați

1 iunie — Galați

Concursul Național de Arte Vizuale „Nicolae Mantu”.

4, 18, 19, 25 iunie — Galați

„Promenada” - concerte în aer liber.

10 iunie — Galați

„Balul absolvenților Școlii Populare de Arte” și târg al meșterilor populari.

12 iunie — Galați

Sărbătoarea Teiului - manifestare culturală de tradiție.

17 iunie — Galați

Expoziția Colectivă de Fotografie „A venit vacanța!”.

26 iunie — Galați

Manifestări culturale dedicate *Zilei Drapelului*.

29 iunie — Galați

Ziua Dunării - manifestări cultural-artistice complexe.

Giurgiu

1 iunie — Giurgiu

Spectacol susținut de cursanții claselor Școlii Populare de Artă din cadrul CJCPCT.

1 iunie — Giurgiu

Ziua Copilului - concurs de desene pe asfalt în parc.

1 iunie — Giurgiu

„Marșul bucuriei - *Ziua Copilului*” - manifestare organizată de Centrul Cultural Local „Ion Vinea”.

1-10 iunie — Giurgiu

Audiții și expoziții de sfârșit de an școlar - cursanții claselor Școlii Populare de Artă din cadrul CJCPCT.

2 iunie — Stănești

Festivalul „Călușul ca pe Vlaşca” - ediția a XV-a.

5 iunie — Giurgiu

Ziua Mediului - spectacol muzical-coregrafic organizat în cadrul Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

5 iunie — Giurgiu

Expoziție de pictură organizată cu prilejul *Zilei Mediului*.

12 iunie — Giurgiu

„Dați-ne profesorii!” - piesă de teatru susținută de cursanții cercului de teatru din cadrul Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

13 iunie — Giurgiu

„Concertul absolvenților” - spectacol susținut de absolvenții Școlii Populare de Artă din cadrul CJCPCT.

23 iunie — Giurgiu - Parcul „Mihai Viteazul”

Deschiderea stagiunii concertelor de promenadă în aer liber susținute de Orchestra de Suflători „Valahia” a Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

29 iunie — Giurgiu

Ziua Dunării; dintre manifestări: expoziție de pictură organizată de cursanții cercului de pictură din cadrul Centrului Cultural Local „Ion Vinea”, concert susținut de Orchestra de Suflători „Valahia” a

Centrului Cultural Local „Ion Vinea” în Portul Giurgiu și spectacol al Ansamblului Folcloric „Doina Dunării” în Portul Giurgiu.

- Sâmbătă, 4 iunie a.c., se semnează protocolul de înfrățire a Casei de Cultură din localitatea Nicolovo (Bulgaria) cu CJCPCT Giurgiu.
- În perioada 1-17 iunie au loc examene de atestat susținute de cursanții claselor Școlii Populare de Artă din cadrul CJCPCT Giurgiu.
- **Pe parcursul lunii iunie se fac filmări ale Ansamblului Folcloric „Doina Dunării” pentru emisiunile de folclor de la posturile de televiziune Antena 2, TVR 1 și TVRM.**

Gorj

1-13 iunie —Târgu Jiu - Teatrul Dramatic „Elvira Godeanu” Festivalul de Teatru pentru Elevii de Liceu „Constantin Stanciovici-Brănișteanu” - ediția a IX-a.

2 iunie — localități din județ

Ziua Eroilor: ceremonii militare și religioase, evocări istorice și expoziții temporare.

2 iunie — Negomir

Festivalul de Folclor „Vatra satului” - ediția a IV-a.

3-5 iunie —Târgu Jiu

„Gorjul istoric și cultural” - ediția a XV-a: *Sărbătoarea Fiilor Gorjului.*

3-5 iunie — Padeș

„Imn în Câmpia Padeșului” - evocare istorică și spectacol artistic închinat împlinirii a 190 ani de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu.

10 iunie — Ionești

Expoziție de țesături și cusături.

10 iunie —Turcinești

Ziua Cireșului: Simpozionul cu tema „Cultura cireșului” și expoziție de soiuri și fructe de cireș.

12 iunie — Crasna

Festivalul de Folclor Interjudețean „Răsună munții sub Parâng, la Crasna” - ediția a II-a.

13 iunie — Bota, Runcu

„Logodna vinului cu ulcica” - manifestare comunitară.

15-19 iunie — Tântăreni

Zilele Comunei Tântăreni. În context: Festivalul Interjudețean de Romante „Sara pe deal” - ediția a III-a.

15-19 iunie — Florești

„Eminescu la Florești” - complex de manifestări închinare popasului eminescian pe meleagurile Gorjului.

24 iunie — Crasna, Crușeț, Motru, Săulești, Drăgotești
Sânzienele/Drăgaica - nedei populare.

26 iunie — Căpreni

Festivalul de Folclor „Sofia Drăghici”.

26 iunie — Rădinești

Sărbătoarea Rădineștilor: simpozion, lansări de cărți și reviste, spectacole folclorice.

26 iunie — localități din județ

Ziua Drapelului Național: ceremonii militare și religioase, spectacole artistice.

29 iunie — Ciuperceni

În cadrul Programului „Gorjul tradițional”, se desfășoară Sărbătoarea Sfântului Petru, Festivalul de Folclor „Plai de cântec și de dor” - ediția a III-a, concursuri de olărit, port tradițional, expoziții de artă populară.

Harghita

4-6 iunie —Toplița, Voșloveni

„Glasul muzicii - calea spre celălalt” - festival-concurs național de interpretare a muzicii populare și ușoare pentru copii și tineri cuprinși între 6 și 19 ani. Participă concurenți din județele: Covasna, Mureș, Neamț, Suceava, Gorj, Alba, Bistrița-Năsăud, Bihor, Dolj, Brașov, Sibiu, Hunedoara, Bacău, Prahova, Ilfov, Vâlcea.

Hunedoara

4-6 iunie — Deva

Târgul Meșterilor Populari - ediția a XXXIX-a.

Ialomița

3-5 iunie — Slobozia și localități din județ

Festivalul Internațional de Folclor „Floare de pe Bărăgan” - ediția a XIV-a. Participă, alături de formații și soliști din țară, invitați din Bulgaria, Macedonia, Olanda, Polonia, Republica Moldova și Serbia.

Iași

● În perioada 14-23 iunie, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași participă, la Saint Pierre Les Elbeuf - Franța, la manifestările culturale prilejuite de aniversarea a 20 de ani a Asociației „Normandie-Moldavie”, unde vor fi prezentate spectacole folclorice, expoziții și ateliere cu meșteri populari sub genericul „Tradiții românești - cultură europeană.”

● La Iași, în Parcul Copou, va avea loc între 1-3 iunie Târgul Național de Ceramică Tradițională „CUCUTENI-5000” - ediția a XXIX-a. Sunt invitați meșteri olari din cele mai importante centre ale țării și din Republica Moldova.

Ilfov

1 iunie — București - Ateneul Român

Concert extraordinar dedicat *Zilei Copilului*. Concertul este susținut de Orchestra Simfonică București, dirijor: Florin Totan. Invitați: soprana Alexandra Coman (România), tenorul Alex Vincens (Spania), pianistul Horia Maxim (România) și violonistul Alexandru Tomescu (câștigătorul dreptului de a cânta la vioara *Stradivarius Elder-Voicu 1702* pentru o perioadă de cinci ani).

1-3 iunie — București - Teatrul de Revistă „Constantin Tănase”, Sala Savoy

Cerbul Copiilor - festival-concurs pentru copii de interpretare și creație - muzică ușoară.

3 iunie — Otopeni - Centrul Cultural „Ion Manu”

„Profesori la catedră - colegi pe scenă” - spectacol-concurs între formațiile cadrelor didactice din județul Ilfov - proiect coordonat de Marius Sebe.

4 iunie — Voluntari - Sala de Spectacole a CJCPCT Ilfov

Cupa „1 Iunie” la șah - întrecere între copii din județ.

● În perioada 4-6 iunie, prof. Marioara Man Gheorghe și elevele sale, Letiția Boroș, Mădălina Ciucu și Miruna Popescu, participă la Festivalul-concurs „Bucuriile Muzicii - Glasul unuia către celălalt” de la Toplița, județul Harghita

● Începând cu 15 iunie, se continuă proiectul „Teatrul în Ilfov”. Au loc spectacole cu piesa *Un tramvai numit dorință* de Tennessee Williams în regia lui Cristian Georgescu.

● Ansamblul de Estradă al Copiilor și Tinerilor din Județul Ilfov (150 de membri) întreprinde, în perioada 20-30 iunie, un turneu pe litoral - Constanța, Mangalia, Eforie Nord, Costinești -, cu spectacolul *La margine de București*.

Maramureș

5 iunie — Săcel - Pasul Ștefănești

Sărbătoarea Păcurarilor - manifestare etnofolclorică - ediția a III-a.

5 iunie — Coruia

Serbarea Câmpenească *Sărbătoarea cireșelor* - ediția a VI-a.

12-13 iunie — Budești

„Nu vă uitați că-s micuț” - festival național al ansamblurilor folclorice pentru copii - ediția a XIII-a.

13 iunie — Văleni, com. Călinești

Obiceiul folcloric *Jocul vălenarilor* - ediția a VIII-a.

24 iunie — Băița de sub Codru

Sânzienele - manifestare etnofolclorică - ediția a VII-a.

24 iunie — Borșa

Festivalul de Folclor Interjudețean „Sânzienele” - ediția a XXIX-a.

24 iunie — Rona de Jos

„Hai Mări' la Sânzâiene” - festival folcloric județean - ediția a VI-a.

24-26 iunie — Tăuții Măgherauși

Festivalul Obiceiurilor Folclorice „Cununa de Sânziene” - ediția a X-a.

Mehedinti

1 iunie — Drobeta-Turnu Severin

Spectacol dedicat copiilor.

24-25 iunie — Drobeta-Turnu Severin

Festivalul Internațional de Folclor al Țărilor Dunărene - ediția a III-a. Participă soliști, formații și ansambluri reprezentând țările riverane Dunării.

Neamț

1-5 iunie — Piatra Neamț

Salonul „Lumea Copiilor”.

5 iunie — Dragomirești

Sărbătoarea Salcâmului - festival de folclor și Ziua Comunei Dragomirești - manifestare etnofolclorică.

23-26 iunie — Piatra Neamț

Zilele Orașului Piatra Neamț - manifestări culturale complexe.

● **În perioada 11-12 iunie, Ansamblului Folcloric „Floricea de la Munte” participă, la Pielești, județul Dolj, la Festivalul-concurs Național al Cântecului și Jocului Popular „Vară Pieleșteană”.**

Olt

1 iunie — Slatina

Manifestări artistice dedicate *Zilei Copilului*.

1-30 iunie — Băbeni - Muzeul Satului Vâlcean

Expoziție de artă plastică cu lucrări din patrimoniul CJCPCT Olt.

4 iunie — Văleni

„Niște Țărani” - festival-concurs de teatru, cu specific rural, pentru elevi.

15-17 iunie — Slatina

„Călușul românesc” - festival național - secțiunea pentru copii.

18 iunie — Caracal, Dobroteasa

„Tradiții, credințe, ritualuri călușerești” - simpozion internațional dedicat Călușului.

18-19 iunie — Caracal, Dobroiești, Dobroteasa

Festivalul Internațional de Folclor „Călușul românesc”.

24 iunie — Cezieni, Osica de Sus

„Drăgaica - ziua sânzienelor” - sărbătoare etnofolclorică tradițională.

Prahova

2 iunie — Ciorani

Ziua Localității Ciorani - inaugurarea centrului cultural. Manifestare complexă organizată de Primăria Ciorani, Consiliul Județean Prahova, Centrul Județean de Cultură - slujbă religioasă, alocuțiuni, expoziții, muzică de fanfară, spectacole folclorice, târg, horă.

2 iunie — Vadu Săpat

Sărbătoarea Satului - manifestare complexă, cu participare județeană. Organizatori: Primăria Vadu Săpat, Centrul Județean de Cultură.

2 iunie — Cocorăștii Mislii

Sărbătoarea Satului - ediția a XI-a. Manifestare cultural-artistică complexă, în aer liber, cu participare județeană și internațională: slujbă religioasă, alocuțiuni, momente poetice, spectacole folclorice, expoziții, târg.

3-5 iunie — Ploiești, Vălenii de Munte

„140 de ani de la nașterea marelui savant Nicolae Iorga”: evocări și sesiuni de comunicări științifice. Participă personalități culturale din Prahova, București și Chișinău. Momente de omagiere a savantului sunt organizate și în celelalte localități ale județului.

5 iunie — Boldești-Scăeni

Ziua Orașului - manifestări culturale la care participă grupuri folclorice din Prahova și din Republica Moldova.

10-11 iunie — Vălenii de Munte - Muzeul „Nicolae Iorga”

Sesiunea Națională de Comunicări „Rolul caselor memoriale în muzeografia românească” - ediția a VI-a.

15-30 iunie — Ploiești și localități din județ

Zilele Școlii Județene de Arte și Meserii - spectacole și expoziții organizate în Ploiești (Palatul Culturii, Casa de Cultură a Sindicatelor) și la filiale din județ (Breaza, Drajna, Izvoarele, Cerașu, Măneciu, Slănic, Provița de Sus, Cocorăștii Mislii, Comarnic, Scorțeni, Cocorăștii-Colț).

18-19 iunie — Gorgota

„Marele Târg al Meșterilor Populari Prahoveni” - expoziții, muzică de fanfară, spectacole folclorice, distracții (Primăria și Centrul Județean de Cultură).

19-21 iunie — Drajna - Centrul Cetățenesc pentru Dezvoltarea Democrației

Seminar național de evaluare a referenților culturali din localitățile rurale. Organizatori: Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Primăria Drajna, Asociația Euroed.

24-26 iunie - Zvolen - Polonia

Zilele Orașului Zvolen - manifestări la care participă un grup instrumental de muzică cultă al Centrului Județean de Cultură Prahova.

25-26 iunie — Câmpina - Fântâna cu cireși

Festivalul Județean de Folclor „Hora prahoveană” - ediția a VIII-a, organizat de Centrul Județean de Cultură în parteneriat cu Primăria și Casa de Cultură Câmpina.

27 iunie-2 iulie — Sinaia

Festivalul Internațional de Chitară Clasică - ediția a XV-a.

29 iunie — Berteza

„Sân' Petru și Pavel” - festival de folclor, expoziții de artă populară, târg anual, muzică de fanfară, concursuri, horă - manifestare organizată de Primăria Berteza, cu sprijinul Centrului Județean de Cultură.

29 iunie — Teșani

Festivalul Florilor de Tei - Ziua Localității: întâlnire cu fiii satului, expoziții, târg, spectacole cu participare județeană, horă.

- În cursul lunii iunie, Școala Județeană de Arte a Centrului Județean de Cultură organizează Tabăra de Pictură Româno-italiană. Alături de elevii Școlii Județene de Arte, participă șapte elevi din Rovigo (Italia).

- În zilele de 27 și 28 iunie, cinci elevi ai Școlii Județene de Arte Prahova participă la Concursul Internațional „Pro piano” - București.

- În lunile iunie-septembrie, la Bușteni și Sinaia, în parcurile celor două stațiuni, au loc spectacolele „Muzică de promenadă” susținute de Fanfara Consiliului Județean Prahova.

Satu Mare

1 iunie — Satu Mare

Spectacol folcloric susținut de formațiile participante la Festivalul Cântecului și Jocului Popular pentru Copii - ediția I.

2 iunie — Carei

6-12 iunie — Satu Mare

Caravana Culturală Sătmăreană - ediția a III-a.

2 iunie — Satu Mare - Galeria de Artă a CJCPCT

Vernisajul expoziției de artă plastică a artistei Hiriipi Zsuzsanna.

9-11 iunie — Satu Mare

Ziua Porților Deschise la Consiliul Județean Satu Mare - expoziție de produse tradiționale, spectacol folcloric.

13 iunie — Satu Mare - Casa de Cultură a Sindicatelor

„Ziua aleasă a Rusaliilor” - spectacol folcloric - dansuri populare maghiare.

16 iunie — Satu Mare - Galeria de Artă a Consiliului Județean

Vernisajul expoziției colective de artă plastică Ana Căluțaru și Oana Pop.

23 iunie — Satu Mare - Sediul CJCPCT

Sărbătorirea a 70 de ani de la nașterea profesorului și publicistului Musznay Arpad, președintele Societății de Cultură din Transilvania.

30 iunie — Satu Mare - Galeria de Artă a Primăriei

Vernisajul expoziției colective de artă plastică Makkai Jozsef și Antal Eva.

- Joi, 30 iunie a.c., se lansează, la Tarna Mare, volumul *Pași prin biografii tărârene* de Doina Molnar.

Sălaj

5 iunie — Cehu Silvaniei

„Sunt fecior de sălăjean” - festivalul-concurs de interpretare a cântecului popular maghiar.

12 iunie — Horoatu Crasnei

Festivalul de Folclor „De dor și de omenie” - ediția a XI-a. Organizatori: CCAJS, Primăria și Școala Generală Horoatu Crasnei.

26 iunie — Cehu Silvaniei

Festival național de interpretare a cântecului și dansului popular organizat de Primăria Cehu Silvaniei și CCAJS.

- Joi, 9 iunie, are loc, la Zalău, lansarea volumului *In memoriam Ioan-Viorel Bădică*.

- Pe parcursul lunii iunie, se organizează, în localitatea Iaz, comuna Plopiș, Tabăra de Pictură pe Sticlă.

Sibiu

1 iunie — Sibiu

Spectacol folcloric dedicat Zilei Copilului, organizat în parteneriat cu Palatul Copiilor Sibiu - Cercul de Dansuri Populare și Cercul Militar Sibiu.

11-12 iunie — Bălea Lac

Serbările Estivale ale Zăpezii - ediția a XVII-a.

- Ansamblul Folcloric Profesionist „Cindrelul-Junii Sibiului” participă, în perioada 27 iunie-3 iulie a.c., la Festivalul Mediteranean de Folclor din Poreč - Croația.

Suceava

1 iunie — Berchisestți

Festivalul Copiilor - manifestări artistice organizate cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului.

1 iunie — Suceava

Spectacol muzical-coregrafic desfășurat cu ocazia *Zilei Internaționale a Copilului*.

2 iunie — Boroaia

„Eroi au fost, eroi sunt încă!” - comemorarea eroilor neamului și Festivalul Muzicilor de Fanfară.

3-5 iunie — Suceava - Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu”**4 iunie** — Suceava, Stupca**5 iunie** — Stupca

Festivalul European al Artelor „Ciprian Porumbescu”: concursuri de interpretare instrumentală, recitaluri - muzică de cameră, sesiuni științifice, spectacole folclorice, expoziții, Salonul de Primăvară-Vară al Artiștilor Plastici Amatori din Județul Suceava, Festivalul „Lira de aur”, „Festivalul poezilor”, „Națiunea poezilor” ș.a.

5 iunie — Arbore

Festivalul de Folclor „Floare de salcâm” - ediția a IX-a.

15 iunie — Suceava

Spectacol muzical-coregrafic și expoziție de artă plastică organizate cu ocazia sfârșitului de an școlar.

19 iunie — Șaru Dornei

Festivalul de Folclor Interjudețean „La poale de Călimani” - ediția I.

19-27 iunie — Suceava

Zilele Sucevei - manifestări complexe, care cuprind un târg de Sânzieni” și spectacole folclorice reunite sub genericul „Flori de Sânzieni”.

21-26 iunie — Jatowie (Polonia)

Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene” - ediția a XXII-a.

29 iunie — Dolhasca

Festivalul de Folclor „Armonii” - ediția a VII-a.

29 iunie — Horodnic de Jos

Festivalul-concurs Interjudețean de Instrumente Aerofone „Silvestru Lungoci” - ediția a XVII-a.

Teleorman

• În perioada 11-13 iunie, sub genericul „Călușul - trecut și perspectivă”, se investighează fenomenul Călușului în comunitățile

rurale teleormănene. Totodată, se începe urmărirea punerii în valoare a altor obiceiuri practicate de Rusalii în localitățile județului. Pentru acest an se fac prospecții în comunele Merișani și Băbăița.

• CJCPCT Teleorman, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Teleorman și Asociația Scriitorilor din București, în colaborare cu revistele: „Lucefărul de dimineată”, „Argeș”, „Litere”, „Pro Saeculum”, „Sud”, „Oglinda literară”, „Caligraf” și „Meandre” și sub egida Consiliul Județean Teleorman, organizează cea de-a XII-a ediție a Concursului Național de Proză „Marin Preda”. Concursul are două secțiuni: creație - proză scurtă și creație - eseuri, cu tematica „Receptarea critică a operei lui Marin Preda”. Lucrările pentru concurs vor fi trimise, până la data de 31 august 2011, pe adresa: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, str. Ion Creangă, nr. 52-54, cod poștal 140056, Alexandria, județul Teleorman, cu mențiunea „Pentru concurs”. Relații suplimentare se pot obține de la CJCPCT Teleorman, tel.: 0347804482; e-mail: cjcpctteleorman@yahoo.com.

Timiș**31 mai-5 iunie** — Timișoara

Zilele Centrului de Cultură și Artă Timiș - manifestări cultural-artistice complexe.

4 iunie — Sânmihaiu Român**11 iunie** — Moravița**18 iunie** — Făget**25 iunie** — Cărpiniș

„Lada de zestre”: spectacole-concurs susținute de soliști vocali de muzică populară, grupuri și coruri, concursuri de gastronomie.

Vâlcea**1 iunie** — Colonie-Nuci - Școala cu clasele I-VIII

„Jocurile copilăriei” - jocuri tradiționale practicate de copiii din mediul urban, cu rol de socializare și care cultivă competiția cu respectarea unor reguli.

5 iunie — Bunești

Sărbătoarea Căpșunului - ediția a XLI-a - manifestare etnofolclorică care își propune să pună în valoare o ocupație aducătoare de venit în gospodăria tradițională - cultura căpșunului.

12 iunie — Tomșani

„Fagurele de aur” - ediția a XXXIX-a - sărbătoare tradițională a crescătorilor de albine din zona Olteniei de sub munte. Manifestarea, organizată în parteneriat cu Primria Comunei Tomșani, își propune stimularea dezvoltării acestei ocupații tradiționale în zonă.

12 iunie — Dănicei

„Cireșarii” - sărbătoare competițională pentru copiii și tinerii din localitățile: Dănicei-Lăunele, Vitomirești, Cuca, Olanu, Drăgoești, Galicea. Evenimentul se încheie cu spectacolul Orchestrei „Rapsodia Vâlceană”.

13 iunie — Șirineasa

Festivalul Călușului Vâlcean - ediția a III-a - sărbătoare a formațiilor de călușari din Vâlcea. Invitate: comunele Fântăsești, Frâncești, Sinești, Drăgoești, Bălcești, Valea Mare.

17 iunie — Lungești

Ziua Olarului - ediția a XXXIII-a; sărbătoarea este destinată generațiilor de ieri și de azi ale olarilor din comunitate, truditari ai argilei ancestrale.

29 iunie — Păușești-Măglași - Căminul Cultural

Sărbătoarea Teiului - ediția I - manifestare etnofolclorică

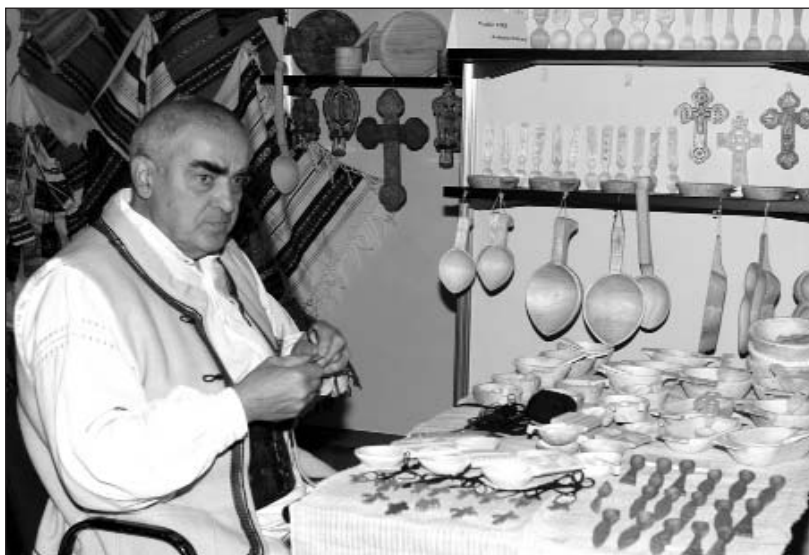
Portret

Povestea lemnului și a lui Vasile Ene

Cu câteva secole în urmă, spațiul românesc era acoperit în proporție de 60-70% cu păduri. Astfel, în ansamblul culturii tradiționale arta prelucrării lemnului are un statut foarte important, argumentat de măiestria cu care sunt elaborate arhitectura caselor și a bisericilor, mobilierul tradițional, obiectele de cult și cele rituale, uneltele necesare pentru agricultură, păstorit și țesut, obiectele de uz gospodăresc etc., ceea ce ilustrează strânsa legătură dintre uman și vegetal a civilizației cuprinse în spațiul carpato-danubiano-pontic.

În zona etno-geografică cuprinsă între granițele administrative ale județului Vâlcea, teritoriu bogat în păduri de conifere și foiașe, exploatarea și prelucrarea lemnului sunt îndeletniciri prioritare ale locuitorilor satelor oltenești.

De-a lungul timpului, arta prelucrării lemnului s-a dezvoltat atât în gospodăria, cât și la curțile boierești și în mânăstiri. Astfel, obiceiurile tradiționale ale vieții de familie și cele calendaristice, narativitatea populară și mentalul vâlcenilor s-au structurat în jurul semioticii lemnului, fie în ipostaza de „arbore sacru”, fie ca buștean pentru foc, fie ca obiect finit al unui meșteșugar.

Creatorul popular Vasile Ene la Expoziția Națională „Meșteșuguri tradiționale - azi”, organizată de CNCPC, 2008

Vasile Ene și-a dedicat viața artei sculpturii în lemn, ca o alternativă ocupațională. Intelectualul distins, în vârstă de 68 de ani, din Râmnicu Vâlcea, transmite generației contemporane „povestea” obiectelor rezultate din gândirea și din munca sa, focalizându-se asupra materiei prime, a tehnicilor de prelucrare, a categoriilor de obiecte și a compoziției decorative.

„În meșteșugul tradițional al prelucrării lemnului se folosesc toate esențele de lemn dar, cu precădere, eu folosesc esențele moi (teiul, salcia, plopul, mesteacănul, pluta) și cele mai dure (cireșul, paltinul, nucul). Bradul este o esență între moale și tare. Lemnul de stejar și de salcâm îl folosesc mai rar, la lucrările speciale, pentru că este prea dur și se așchiază, iar sculelor, cu care prelucrez, le distruge gura sau tăișul”¹.

Acestei materii prime utilizate de Vasile Ene i se atribuie conotații plurisemantice, cu puternice rădăcini în substratul cultural

indoeuropean. Astfel, sintezele culturale atestă ipostaza de dublet vegetal al omului, ce protejează bunăstarea și asigură belșugul.

Teiul simbolizează prietenia și fidelitatea, fiind un păcat de moarte să tai acest arbore. Are valențe magice, având în vedere că în Oltenia Duminica Mare este supranumită Duminica Teiului². În ajunul acestei zile, flăcăii aduc crengi de tei de la pădure pentru a le pune la icoane, alături de busuioc și de salcie, pentru a feri oamenii de boli și de spirite malefice și pentru a ocrotii ogoarele de grindină³. În cântecele populare, teiul este invocat sugerând vigoare, prospețime și protecție: a) „Frunzuliță cui de tei”⁴; b) „Retevei/De tei/Limbă de balaur”⁵; c) „Teiule cu foaia lată,/Niciun vânt să nu te bată,/Că bine mi-ai prins odată,/Odată-n copilărie,/Când eram în haiducie,/Și acum cărunțit,/Tot sub tine tăbărât”⁶; d) „– Mă duc, Doamne, pân’ la Rai,// S-aleg zece copilași,/Toți cu bicele de tei./Să trosnească, să plesnească,/Plugușorul să pornească”⁷. De asemenea, în basmul *Tei-legănat*, o bucată din lemnul de tei se umple de căldura dragostei umane și se însuflețește, devenind un erou, care călătorește prin lumile paralele și învinge forțele răului⁸. Deci, teiul este un instrument prin care este înfrânt maleficul și sacralizat spațiul, este o punte de legătură cu sacralul, asemeni icoanei al cărei suport este cu precădere. Astfel, se constată o interferență între teiul sacru precreeștin și icoană, în calitatea de atribut canonic al bisericii, ce reflectă creștinismul cosmic în care omul e *frate cu râul, ramul*⁹.

Teiul are acces la sacru în calitatea de mediator, nu de substitut direct așa cum este bradul¹⁰, care este asociat cu manifestarea lui Dumnezeu în lumea profană. Numit în sudul României și „pieptenele Sfântului Petru”, bradul însoțește omul de la venirea pe lume până dincolo de mormânt, fiind prezent în ritualurile de la naștere (închinarea la brad), în momentul trecerii de la adolescență la maturitate (steagul confrerilor de tineret), la uniunea sacră a doi tineri (bradul de nuntă) și la moarte (sulița, bradul de înmormântare)¹¹. Simbol al vieții eternității și al verticalității masculine, apare în ipostaza de *alter ego* al omului, în „Cântecul bradului”, fiind un substitut al tinerilor morți fără săvârșirea ceremonialului nunții.

Conform legendelor românești, Crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos a fost din lemn de brad, ce a devenit în acest mod purtător al trupului divinității, în ipostaza sa de „pom al vieții”. Se

spune că lucrătorii în lemn au contribuit la înăsprirea suplicului Fiului lui Dumnezeu. Astfel, Fecioara Maria îi blesteamă să muncească din greu, deoarece aceștia manipulează purtătorul semnificațiilor sacre. Un alt blestem aruncă asupra plopului, arbore sacru asociat cu trecerea în lumea de dincolo și cu stăpânirea fricii, deoarece nu i-a oferit loc de odihnă în momentul nașterii¹², fiind astfel incriminat pentru lipsa sensibilității la durerea maternă.

Salcia reprezintă jalea și doliul, dar și viața și iubirea. De asemenea, în tradițiile românești este asociată cu apa și cu Luna, deci, implicit, cu feminitatea, cu vindecarea și cu renașterea naturii specifică echinocțiului de primăvară. În varianta populară românească a legendei salciei pletoase, acest arbore sacru nu este vinovat chinuirea lui Iisus Hristos, lipsind episodul în care soldații lui Pilat îl lovesc cu crengi de salcie pe Mântuitor. În cadrul obiceiurilor agrare din ciclul sărbătorilor pascale (Floriile, Sălcioara, Lăzărelul, Buienițul) este un simbol al intrării lui Iisus în Ierusalim, când a făcut ultima dintre minunile Sale, cea a învierii lui Lazăr din Betania.

Așadar, încheind aceasta paranteză a simbolurilor materiei prime, se constată că mecanismele intime ale civilizației tradiționale sunt foarte complexe, pentru că un meșter popular în prelucrarea lemnului nu lucrează cu simple „lemne”, ci cu substitute ale umanului în trei ipostaze: divin, sfânt și păcătos.

Vasile Ene prelucurează într-un stil propriu semiotica toposului pădurii, prin intermediul unor simboluri ale spiritualității silvestre. Acesta s-a axat pe obținerea anumitor tipuri de obiecte: „Eu fac mic mobilier țărănesc, ce constă în cuiere, blidare, mese rotunde, scăunele ș.a.m.d.; obiecte de uz gospodăresc cum ar fi: solnițe, găvane, castroane, linguri, funduri de tăiat zarzavaturile, tăvi de servit; obiecte de podoabă, cum ar fi medalioanele și cruciulițele și obiectele de cult: candelă, troițele, crucile de diferite mărimi [...] Și da, am norocul să fiu printre puținii care mai fac ploști numai din lemn, pentru consum. [...] Am și obiecte care nu sunt tradiționale și nu le expun. Fac și anumite obiecte de suflet și chiar dacă le expun, spun că nu sunt tradiționale”¹³. Astfel, spațiul habitat al destinatarului obiectelor finite din lemn devine încărcat de sacralitate.

Accederea în lumea lemnului a fost parcursă de creatorul popular cu credință în Dumnezeu, cu răbdare, cu înțelepciune, cu modestie, cu corectitudine, cu perseverență, cu omenie, cu tendința de

Prelucrarea lemnului pentru obținerea unei linguri - demonstrație practică realizată de meșterul Vasile Ene

autodepășire permanentă. Așadar, „povestea” creării unui obiect din lemn de către Vasile Ene sună așa:

„Ca scule manuale de lucru (...) eu folosesc un cutter și o serie de dălți, pile, șmirghel. În general e o sculă tăietoare fie un cutter, fie o lamă, fie un cuțit, fie o daltă. Uneltele ajutoare sunt un burghiu de dat o gaură, o pânză de traforaj pentru decupajele interioare, o scoabă pentru scobirea suprafeței lemnului, o daltă semirotondă pentru scoaterea unor suprafețe curbe adâncite, șmirghelul pentru prelucrarea finală a lemnului, pensule și alte scule pe care le am în atelier [...].

De la stadiul de trunchi de lemn până la stadiul de obiect finit, care se găsește pe masă, lemnul trece prin trei faze de prelucrare. Prima fază de prelucrare este debitarea lemnului, ceea ce înseamnă tăierea lemnului sub formă de grinzi, de scânduri, de bucăți, mă rog... cu ajutorul unui gater, care este o sculă mecanică, ce o dețin anumite persoane, nu fiecare meșter. După prelucrarea la gater, urmează

uscarea lemnului, ce se face în spații adăpostite, materialul având scândurele puse între bucățile de lemn. (...) Faza a doua este pregătirea sau prelucrarea secundară a materialului. Bucata de material, indiferent de esența ei, trebuie pregătită pentru lucrarea finală, și anume: se subțiază la grosime cu ajutorul unui abric, după care se debitează la lățimea și la lungimea necesară prelucrării; apoi se leagă la un aparat de tras la grosime, pentru șlefuirea și pregătirea fină a suprafeței de lucru. Urmează faza a treia în care materialul astfel pregătit este supus prelucrării finale.(...) Se desenează modelul. Modelul se transpune pentru că, în general, nu se fac sculpturi fără un model prealabil. Aceste modele, ce se aplică pe formele prelucrate sunt și ele de două feluri: sunt simbolurile tradiționale și forme estetice, ce nu respectă o anumită regulă, ce tind spre arta plastică. Urmează faza ultimă de prelucrare - sculptura - și, în funcție de situație, băițuirea, ceruirea, parafinarea, colorarea, lăcuirea ș.a.m.d. a lemnului ca produs finit. Apoi este expus sau scos la vânzare¹⁴.

Motivele decorative tradiționale dominate pe obiectele lui Vasile Ene continuă să fie cele geometrice, dintre ele individualizându-se rozeta solară, dintele de lup și funia răsucită. Talentul său creator este potențat de imaginație, ambele fiind tributare prețuirii normelor artei tradiționale a prelucrării lemnului. Creatorul popular oltean respectă lemnul, ornamentalica aplicată de acesta fiind determinată de forma obiectului: „Degeaba forțez un motiv dacă obiectul nu-l primește. Un obiect rotund cere o decorațiune pe cerc, un obiect dreptunghiular cere o decorațiune cu unghiuri ș.a.m.d. Practic lemnul în sine îți impune ce trebuie să-i faci. În momentul în care forțezi altceva, apare un kitsch, ce nu se încadrează în regulile artei populare. Eu respect lemnul”¹⁵.

Fiecare obiect prezentat în cadrul Expoziției Naționale *Meșteșugurile tradiționale - azi*, organizată de Centrul Național pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale în anul 2008, prin valoarea utilitară și frumusețea lui, poate deține statutul unui exponat de muzeu. Acestor caracteristici li se adaugă și un limbaj specific al obiectului finit, acesta transmițând un mesaj ce nu poate fi decodificat decât prin cunoașterea de către destinatari a simbolurilor utilizate de Vasile Ene: „Spre exemplu, lingura are pe ea niște motive tradiționale, ce au o poveste pe care tu ca meșter trebuie să o spui. Pe o lingură pot fi pomul vieții, simbolul solar, o linie șerpuită... și atunci

începi să traduci. Uite, asta e linia șerpuită, înseamnă viață. Aici este o cruce, deci viața se petrece sub oblăduirea lui Dumnezeu. Aici e Soarele care menține viața. Deci, această lingură ce spune? Că viața se menține datorită lui Dumnezeu care se află în Cer”¹⁶. Deci, *lemnul* este o prezență complexă, marcând trei ipostaze ale omului: posesor, meșteșugar, beneficiar¹⁷.

Acest exponent al civilizației lemnului se conturează ca un insider al spiritualității românești, fiind un bun lector al contextului mitico-simbolic al materialului din care e realizat obiectul și a valorii rituale a recuzitei ceremoniale: „Pentru prelucrarea ploștii trebuie un strung de minimum 4 m, pentru că se lucrează din blocuri masive de paltin, ce se lucrează în strung. Am o colaborare cu un strungar. Îi cumpăr materialul brut, el îl prelucurează și mi-l dă. Eu mă ocup de desenat, de sculptat, de montat curelele și de băițuit. E confecționată dintr-un bloc gros de lemn care se prinde în strung și cu dălțile se strunjesc suprafețele exterioare, se dă o gaură în mijlocul butucului și cu o daltă îndoită se strunjește interiorul. Apoi la gaura creată în lateral se pune un alt capac, lipit cu chit făcut ca un adeziv cu praf de ștaif de paltin; se dă o gaură sus și e gata plosca. Plosca brută e din lemn după care urmează diverse faze de prelucrare: desenată, sculptată, șmirgheluită, băițuită, lăcuită, montarea curerelor, impermeabilizarea, proba de etanșeitate ș.a.m.d. [...] Plosca face parte din ceremonialul de căsătorie. Și acum la noi în zonă oamenii umblă și închiriază ploscă pentru nunți. Cei care nu găsesc să cumpere, închiriază de la cei care au ploști mai vechi. Sunt trei tipuri de ploști. E ploscă mare care e plosca de mire. Cu ea pleacă omul care invită la nuntă, conform tradiției. Înainte umbla călare prin sat. Când se întâlnea cu cineva se oprea și zicea: „A lui Popescu se însoară sau își mărită fata” și le dădea să bea din ploscă zaibăr. [...] Mireasa sta cu plosca mai mică în poartă și cei care veneau să o felicite beau din plosca miresei, iar nașa are plosca ei cu care umblă și face strigările la nuntă. [...] Plosca de ginere e mai mare, plosca de mireasă e mai mică și plosca de nașă e și mai mică. Motivele sunt la fel, forma diferă. [...] O ploscă din care se bea apă la câmp e mai puțin decorată. E o ploscă simplă care e nedecorată, pentru că o târăști la muncă și se murdărește, pe când plosca de nuntă cu cât e mai frumos decorată cu atât este mai făloasă”¹⁸. Așadar, apropierea

omului de sacru este dublu mediată prin intermediul simbolisticii obiectului și al alimentului¹⁹.

Personalitatea creatoare a lui Vasile Ene se manifestă prin rafinamentul cu care finisează obiectele din lemn și prin modul în care își raportează propria forță de imaginare a modelelor la păstrarea specificului tradițional al zonei etno-geografice pe care o reprezintă: „Simbolurile populare folosite de mine sunt generale pe întreg teritoriul țării, dar modul de prelucrare și de prezentare diferă de la o zonă la alta. Deci, eu le prelucrez într-o formă specifică zonei din care vin eu. De exemplu „dintele de lup” îl găsim și în Ardeal și la Brașov și la Constanța [...] și în nordul Moldovei, dar modul în care este el combinat cu alte modele este specific zonei. Specificitatea modelului meu se vede în desen și în modul de execuție a obiectului, în modul de îmbinare a elementelor simbolice. Mai este o treabă, aici intervine personalitatea fiecărui meșter popular. Fiecare meșter își creează la un moment dat un stil propriu, după care îl recunoști oriunde ai vedea un obiect de al lui. [...] Dacă recunoști stilul, recunoști imediat al cui e obiectul respectiv. [...] Cum ar mai fi evoluat arta dacă nu ar fi depus fiecare un pic de imaginație, un pic de individualitate în crearea unui obiect?! Arta populară este o artă creativă, inovatoare, personalizată, ce trebuie să folosească niște forme tradiționale. Deci, eu cunosc, să zicem, 15 motive tradiționale și le combin în toate modurile pe care mi le dă imaginația mea. [...] Nu este bună rigiditatea tiparului, a șablonului. Un creator popular folosește tiparul tradițional popular doar prin limitele lui de percepție²⁰.

De-a lungul timpului Vasile Ene a modelat lemnul în diferite forme, iar lemnul i-a sculptat acestuia o puternică forță autocritică, catalizator al permanentei dorințe de perfecționare: „Am o viziune obiectivă asupra mea. Se vede o evoluție în tehnica de lucru, în modul de îmbinare, în crearea modelelor. Dar nu toate obiectele sunt evolutive, sunt și regresive în funcție de starea psihică, de graba cu care lucrez”.

Aprecierile specialiștilor contemporani în etnografie, etnologie și antropologie sunt determinate de caracterul de unicat al obiectelor realizate de către mâinile bătorite de unelte de lucru și stăpâne pe tehnicile de prelucrare, ce transmit căldura sufletului creatorului lor. Prin obiectele pe care le elaborează Vasile Ene se dăruiește beneficiarilor creațiilor sale, împărtășindu-le din taina simbiozei dintre lemn și viața omului, iar contra-darul primit de acesta consta în admi-

rația publicului său: „Cea mai importantă este recompensa psihică, în momentul în care omul se uită, chiar dacă nu cumpără și vorbește cu celălalt. De multe ori îmi pare rău să vând obiectele, dar nici nu pot să le acumulez, că sculptez de 40 de ani”²¹.

Vasile Ene demonstrează, prin sistemul operațional expus anterior, o experiență pedagogică remarcabilă și un mod de gândire original și sintetic, ce îi consolidează statutul de exponent al civilizației românești a lemnului.

Anamaria STĂNESCU
Referent, CNCPCT

Note

- ¹ Inf. Vasile Ene, noiembrie 2008.
- ² Ghinoiu, Ion, *Panteonul românesc. Dicționar*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 191.
- ³ Taloș, Ion, *Gândirea magico-religioasă la români. Dicționar*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p.172.
- ⁴ Petriceicu-Hasdeu, Bogdan, *Soarele și luna. Folclor tradițional în versuri* (ed. I. Oprîșan), Editura Saeculum I.O., București, 2002, vol. 1, p. 312.
- ⁵ Teodorescu, G. Dem., (ed. G. Antofi), Editura Minerva, București, 1985, vol. I, p. 220.
- ⁶ Teodorescu, G. Dem., *Poezii populare române* (ed. G. Antofi), Editura Minerva, București, 1985, vol. II, p. 18.
- ⁷ *** *Noi umblăm și colindăm. Din poezia obiceiurilor de iarnă* (sel. E. Roșca), Editura Editon, Chișinău, 1995, p. 83.
- ⁸ *** *Basme populare românești* (alc. Gr. Botezatu), Editura Litera, Chișinău - București, 2008.
- ⁹ Prohin, Andrei, *Teiul, lemn al icoanelor*, în „Revista de Limba română”, nr. 11-12, anul XX, Chișinău, 2010.
- ¹⁰ Ispas, Sabina, *Raportul om-vegetal în metalitatea populară. „Cearta” bradului cu teiul sau plopul*, în revista „Datini”, nr. 36-37 (1-2), 2002, p. 4.
- ¹¹ Știucă, Narcisa, *Simbolistica bradului și confreriile de tineret*, în revista „Datini”, nr. 36-37 (1-2), 2002, p. 12.
- ¹² Marian, S. Fl., *Legendele Maicii Domnului*, f. ed., 1904, p. 166.
- ¹³ Inf. Ene, Vasile, noiembrie 2008.
- ¹⁴ Inf. Ene, Vasile, noiembrie 2008.
- ¹⁵ Inf. Ene, Vasile, noiembrie 2008.
- ¹⁶ Inf. Vasile Ene, noiembrie 2008.
- ¹⁷ Burghela, Camelia, *Bucătăria țărănească și recuzita de lemn*, în revista „Datini”, nr. 36-37 (1-2), 2002, p. 45.
- ¹⁸ Inf. Vasile Ene, noiembrie 2008.
- ¹⁹ Burghela, Camelia, *op. cit.*, p. 46.
- ²⁰ Inf. Ene, Vasile, noiembrie 2008.
- ²¹ Inf. Ene, Vasile, noiembrie 2008.

Programe și proiecte culturale

Apa și focul în cultura populară - Obiceiuri de primăvară

Selecție din proiectul cultural al Muzeului de Etnografie
și Artă Populară Tulcea (II)
(continuare din numărul trecut - mai 2011)

Pâinea noastră cea de toate zilele

Din multitudinea de forme ale pâinii, utilizată în diferite contexte culturale, am ales să reprezentăm două tipuri: mucenicii - coptură ofrandă de la începutul anului agrar și pâinea rotundă împletită, utilizată mai ales în momente de sărbătoare.

Etape din prepararea aluatului sunt evocate prin folosirea unor piese din colecția muzeului (covățica, ciurul, lichierul, lopata de pâine).

Pentru crearea unui punct de *contrapondere* la teasc (element spectaculos, greu), s-au folosit ca elemente de muzeotehnică cuptorul de pâine + focul din interiorul acestuia și pseudoconstrucția cu fronton, amenajată ca un interior țărănesc.

Cuptorul de pâine

Pâine rituală

Mucenici

Utilizată în context profan, cotidian, dar și ritual, se poate spune că există două forme ale pâinii: *cea care râde* (pâinea de sărbătoare, colacul pentru ursitoare și cel de nuntă etc.) și *pâinea care plânge* (colacii de înmormântare sau pomană, pâinea de înstrăinare, pâinea de război). Pe de altă parte există și pâinea cultică, utilizată în cadrul ceremoniilor religioase.

Creștinismul recunoaște două forme de pâine rituală: sfânta euharistie și pâinea binecuvântată sau așa-numita *pâine sfințită*.

Pornind de la acest simbol alimentar major, în cadrul creștinismului are loc și separarea dintre catolicism, care are la bază pâinea nefermentată sau *azima*, și ortodoxism, unde în cadrul euharistiei este folosită pâinea dospită sau *pâinea crescută*. [Dunca, Petru, *Repere în antropologia culturală a alimentației*, Editura Fundației AXIS, Iași, 2004, p. 122]

Pâinea a devenit simbol al creștinismului, alături de vin și untdelemn. Identitatea simbolică între facerea pâinii și formarea noului creștin este exprimată de Sfântul Augustin într-o predică a sa: *Pâinea aceasta povestește istoria voastră. A încolțit ca grâul pe câmpii. Pământul i-a dat naștere, ploaia l-a hrănit și l-a copt în spic. Truda omului l-a adus pe arie, l-a zdrobit, l-a vânturat, pus în hambar și purtat la moară. L-a măcinat, l-a frământat și copt în vatră. Amintiți-vă că aceasta este și istoria voastră. Voi nu existați și ați fost creați,*

v-au adus în aria Domnului, (...) în timp ce așteptați condiția de catehumen, erați precum grâul păstrat în hambar! Apoi v-ați așezat în șir pentru botez. Ați fost supuși pietrei de moară a ajunatului și exorcismelor. Ați venit la cristelniță. Ați fost frământați și ați devenit un singur aluat. Ați fost copti în vatra Sfântului Spirit și cu adevărat ați devenit pâinea lui Dumnezeu... [Op.cit., p. 118]

Secvența Anului Nou Piscicol

Pentru reprezentarea muzeistică a mediului tipic pescăresc s-au folosit plase, coșul de pește din nuiete, vintirul. Aspecte legate de spațiile de pescuit, mijloacele de transport folosite, metode de preparare a peștelui au fost evocate cu ajutorul elementelor complementare:

Pescarul

fotografii, un mănunchi de papură, doi pești puși la sărat.

Personajul-cheie al acestei etape temporale este pescarul, îmbrăcat în haine vechi, pentru a sugera condițiile grele ale practicării acestei ocupații tradiționale.

Anul Nou Piscicol este sărbătorit fie de Alexii (17 martie - *Ziua Peștelui*), fie de *Sfântul Andrei Mrejarul la Blagoveștenie* (25/26 martie). [Mihalcea, Gheorghe C., *Calendarul etnofolcloric al pescarilor români din Dobrogea* în *Sinteze 1994-2008, CNCPCT, 2009, p. 153-155*]

Perioada precedentă (de obicei toată luna februarie) era dedicată pregătirii sculelor de pescuit (mrejele, pripoanele, cârligele pentru crap, vârșele pentru somn, carmacele, setcile etc.).

Cei care sărbătoreau începutul sezonului piscicol de Alexii erau marcați de interdicții alimentare (post negru toată ziua), urmând secvența sacrificiului - ingerarea unui pește viu.

În cazul celebrării Anului Nou Piscicol pe 25/26 martie, ceremonialul era mai complex: la biserică se sfințeau alimente pe bază de pește și apoi se împărțeau, după care avea loc sfințirea sculelor și a bărcilor și în cele din urmă o masă rituală la casa *Starostelui Pescarilor* (aceeași ierarhizare ca și în cazul *Regelui Viilor și Primului Plugar*).

Peștele este singurul aliment ce poate fi mâncat în anumite zile de dezlegare din timpul postului. Poate că acest fapt se datorează valorilor simbolice ale peștelui și pescuitului în cadrul creștinismului (în special al celui timpuriu). Termenul grecesc ce indică peștele (**ICTYS**) este acrostihul numelui lui Hristos (mai precis, al expresiei grecești *Iesous Christos Theou Yios Soter - Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul*), iar discipolii lui Iisus din Evangheliile sunt pescari ce devin la chemarea sa pescuitori de suflete.

Pescuitul este o ocupație care implică nesiguranță, hazardul jucând un rol important în viața cotidiană a pescarului.

Acest aspect incontrollabil al condițiilor de existență stă fără îndoială la originea importanței acordate practicilor simbolice și comportamentelor rituale în majoritatea comunităților de pescari, unele dintre ele urmărind controlarea forțelor stihiale, iar altele vizând atragerea prăzii.

Într-o lume mereu periclitată de *zâne, ieie ale apelor sau faraoane* [Op.cit., p. 154] și într-un context temporal mai ales nocturn, bunul mers al lucrurilor în noul an piscicol se putea realiza doar printr-un sacrificiu extrem. Poate că este vorba despre cel mai violent sacrificiu din cadrul calendarului popular: peștele prins este mâncat de viu.

Dacă în cazul viticultorului, agricultorului, apicultorului sau crescătorului de animale neperformarea sacrificiului ar determina foame, în cazul pescarului totul s-ar reduce la moarte.

Secvența Anului Nou Apicol

Pentru a observa în mod clar rezultatul practicilor de la începutul anului apicol, au fost expuși ca elemente complementare doi faguri.

Fotografiile expuse prezintă aspecte legate de albinărit (flora meliferă, stupii primitivi).

De **Anul Nou Apicol** (celebrat pe 9, 17 sau 25 martie, în funcție de etajul climatic) se pregătesc stupii pentru vărat. Această zi se mai numește în calendarul popular *Retezatul Stupilor*.

O veche practică echi-noctială, practică până în zilele noastre, constă în aprinderea **focului viu**, cu scop purificator și defensiv.

Purificarea stupilor se mai poate realiza prin stropirea cu **apă sfințită** (aghiazmă) sau prin afumarea cu **tămâie încinsă** (un substitut al focului).

De asemenea se poate observa efectuarea unor practici pentru fertilitatea stupilor (împodobirea stupilor cu vegetație) și ferirea lor de luarea manei.

Importanța albinei, dar mai ales a mierii, poate fi decodificată din revelația lui Allah înscrisă în Coran (Surat An-Nahl - în traducere *Albinele*).

Și iată ce le-a relevat Domnul tău albinelor: „Faceți-vă case în munți, în pomi și în ceea ce ei (oamenii) făuresc! Apoi mâncați din toate roadele și urmați căile ușoare ale Domnului vostru!”

*Din burțile lor iese o băutură cu felurite culori (mierea), în care este **leac pentru oameni**. În aceasta este cu adevărat un semn pentru un neam (de oameni) care chibzuiesc!*

În mitologia clasică, **mierea** reprezenta adesea simbolul hranei superioare, rezervate înțelepților, inițiaților și zeilor. Mierea era considerată un aliment mai ales spiritual, dar și un simbol al purificării, al revelației și al începutului unei noi existențe. Din acest motiv, în unele ritualuri mierea era folosită pentru spălat și purificare. [Ferrari, Anna, *Dicționar de mitologie greacă și romană*, Editura Polirom, Iași, 2003, p.487]

Albinărit

Poate din aceste motive în prima scaldă a nou-născutului, pe lângă alte elemente cu valoare simbolică se pune și un strop de miere.

Secvența Anului Nou Pastoral

În această secvență expozițională sunt schematizate câteva elemente legate de mediul pastoral (instrumente pentru realizarea untului și a brânzei; clopoței cu rol apotropaic; ciobanul etc.).

În structura **Anului Nou Pastoral** (23 aprilie pe stil nou sau 6 mai pe stil vechi) se poate decodifica sacrificiul în trei ipostaze: cea fitomorfă (Ramura Verde), cea zoomorfă (mielul sau iedul) și cea antropomorfă (Sângiorzul). Ultima ipostază este bineînțeles simbolică.

Focul deține un rol esențial în purificarea oamenilor și animalelor, în prepararea alimentelor rituale (*colacii de Sângiorz*).

Apa apare ca agent de purificare (practica udării sau stropirii), iar metamorfozată în vin roșu amestecat cu pelin devine băutura rituală.

Alte gesturi ritualice constă în alungarea spiritelor malefice (moroși și strigoi) prin strigăte și sunete de trâmbițe, tulnice și buciume; sorcovitul oamenilor și vitelor cu urzică, leuștean sau pelin; slobozirea vitelor, în special a vacilor cu lapte, să pască pe unde doresc, inclusiv prin lanurile de grâu.

Există credința că în noaptea de Sângiorz ard comorile, se deschid porțile cerului, vorbesc animalele etc. [Ghinoiu, Ion, *Vârstele timpului*, Editura Meridiane, București, 1988, p. 229-252]

Activitățile practice și economice ale sărbătorii sunt: alesul oilor și formarea turmelor pentru vărat, înțărcațul mieilor, angajarea cioba-

La stână

nilor și văcarilor, însemnatul oilor, prepararea Unsorii Oilor, medicament obținut din plante și grăsimi animale pentru vindecarea vitelor pe timpul verii, tunsul și urcarea oilor la munte.

Laptele a devenit în mitologie simbol al hranei și al vieții, ofrandă a zeilor în timpul sacrificiilor nesângeroase și al libațiilor. Se pare că arta mulgerii a fost practică pentru prima dată de nimfe. Ele i-au arătat secretele acestei tehnici lui Aristeu, care, la rândul său, le-a transmis oamenilor. Aristeu (*zeul optim*) a păzit turmele ce aparțineau nimfelor, devenind astfel păstor prin excelență și ocrotitor al turmelor și păstorilor. Tot lui îi este atribuită și producerea brânzei (conform lui Diodor din Sicilia). [Ferrari, Anna, *op. cit.*, p.102]

Laptele și produsele lactate joacă rol ritual în cadrul obiceiurilor calendaristice (pentru prepararea alimentelor, în combinație cu alte elemente) și în cele din ciclul vieții (de exemplu: prima scaldă a nou-născutului și izvorul de lapte [***, *Ezeriș - trecut și prezent*, Studiu monografic, 2006] - pomană de tipul slobozitul apelor, ce constă într-o oală cu lapte, brânză, șase colaci etc.).

Alexandru CHISELEV
Muzeograf, Muzeul de Etnografie și Artă Populară Tulcea

Obținerea brânzei

Păstorul